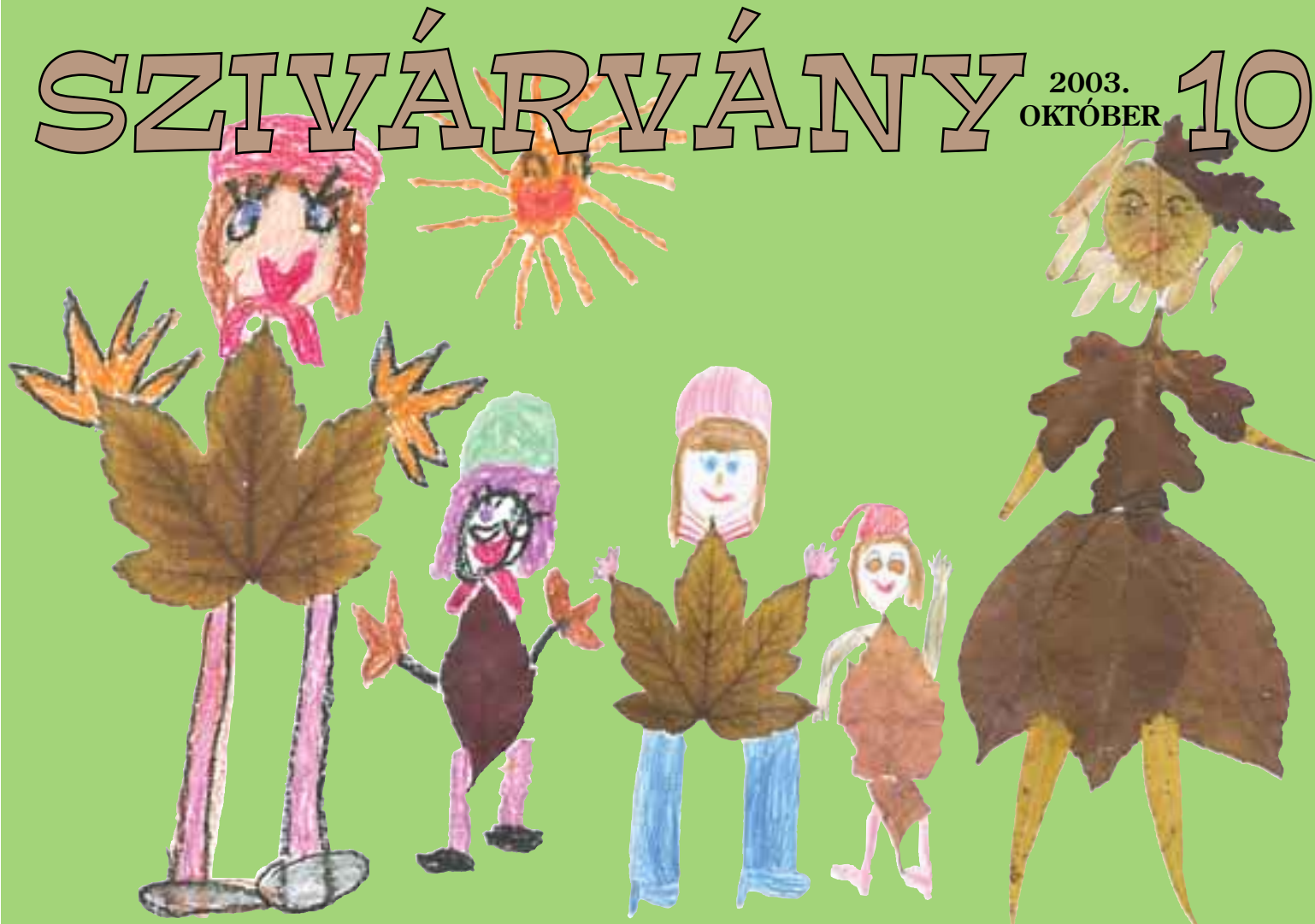


SZIVÁRVÁNY

2003.
OKTÓBER

10



BENDE TÓTH TIBOR

OKTÓBER

Öreg csősz az október,
hajlott hátú ősz-ember.
Deres haja kenderkóc,
puttonyában szőlőt hoz.
Bajsa hegyén ökörnyál,
pipájából felhő száll.

Körbe fordul az év. Mesélj a két képről: mi minden ébred, ér-
kezik, bimbózik tavasszal, és alszik el, búcsúzik, hervad ősszel.

KOVÁCS ANDRÁS FERENC

SZAMÁR JÓSZOL

Szamár bög: „Vigyázat, Pürkerec!
Ez az ősz sivárabb, szürke lesz!”

Bánatát hiába

Sűríti iába –

Jóslatért úgyse jár sült pereg,
Szamárnak úgyse hisz Pürkerec!

Próbálj elkapni egy ökörnyálat. Mi lehet?
Egy pici pók, amelyik hosszú fonala végén utazik.
Kérdezd meg tőle, hová.

SIMKÓ TIBOR

ŐSZ

Hol a csali csőrű feketerigó,
bazzalikom üdepiros ágán csevegő?
Dilidali lomb közt lebeg a dió,
fölül-alul öleli a párás levegő.

Hol a teli-nótás fülemüle már?
Galagonyabokor akar ringani ma neki.
Jön a hegyi szellő, elinal a nyár:
csisze-csosza, öreguras ősz kopog ideki.

**Takaróval
a hátatokon csiszi-csozogjatok, mint az öreg
ősz, majd kendővel szálljatok, mint a szellő.**

MÜLLER KATI rajzai

LÁZÁR ERVIN

ÖREGAPÓ MADARAI

BUDAI TIBOR rajzai



Öregapó hunyorogva nézett szét a tájon, s botjával körülmutatott:

– Látjátok, egyre kevesebb az ilyen háborítatlan, békés vidék. Azért fogynak a madarak. Mert nem szeretik a zajt, a háborgatást. Még a gólyák is fogynak. Pedig nekik az embertől nincs mit félniök. Ki merné bántani a gólyát? Hiszen ha a kéményre fészkel, boldogan kiált fel a gazda: „Megjött a szerencsém!” S hány kéményre rakott koszikereket láttam már! Gólyahívogatónak teszik oda az emberek, arra könnyebben építhet fészket.

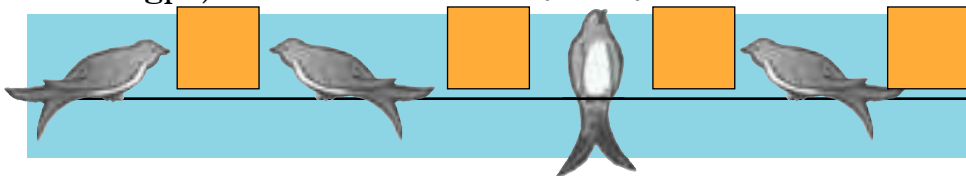
– Öregpó, miért szeretik az



emberek a gólyát?

– Mert a házuk népéhez tartozónak érzik.

Lent a lápon bibiceket kerestünk. Alig-alig láttunk egyet-egyet.



– Hová lettek vajon?
– A fiatalok ilyenkor már el-
költöznek. Csak az öregek
maradnak. Azok gyakran itt
telelnek át.

– És a többiek?
– Ki Afrikában, ki Indiában.
Messze-messze délen.

– És hogyan találják oda?
Egy öreg vezeti őket, aki már
tudja az utat?

– Bizony, nem vezeti azokat
senki – mondta Öregapó –,
mégis odatalálnak. Ahogy a
gólyák és a fecskék is megta-
lálják a maguk téli szállását.
Hogy hogyan, azt ne kérdez-

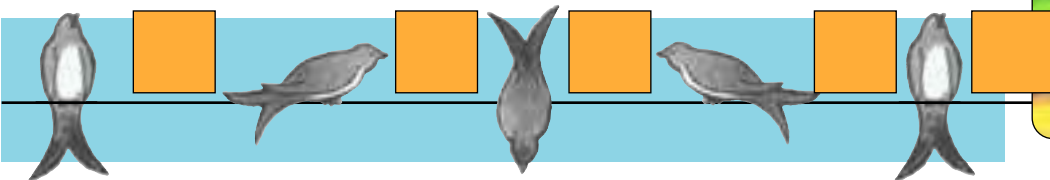
zének. Mert azt nem tudja
senki. Csak annyi biztos,
hogy a vándormadarak ősz-
szel útra kelnek. Ki koráb-
ban, ki későbben. A darvak
szabályos V alakzatban repül-
nek dél felé, mások, mint a
seregélyek, nagy, tömött csa-
patokban. És sok van olyan,
amelyik egymagában vonul.
A ragadozók majd mind. Meg
a kakukk is. Méghozzá éjsza-
ka. Mégis odatalál minde-
gyik. Az is, amelyik azon a
nyáron született, sohasem
járhatta hát meg az utat. Nem
tudni, miképpen csinálják. Ez

a madarak nagy titka.

– És miért jönnek vissza a
madarak Afrikából? – kérdez-
te Gyuszkó. – Ott mindig me-
leg van, táplálékuk van elég.
Akkor miért?

– Mert itt születtek. Ez a
hazájuk. Azért – mondta
Öregapó.

**Fecskék útra készen. Merre fordultak? Rajzolj nyilat
melléjük, és mondd szavakkal is: ↑föl, ↓le, →jobbra, ←balra.**



LÁSZLÓ NOÉMI ÉJZENE

A cinke fél,
a fecske fél,
tollpihe moccan, szárnyra kél.

Hidegre vár,
melegre vár,
ég-föld közében fel-le jár.

A cinke itt,
a fecske ott:
körülcikázza a Napot.

Nem röppen el,
nem tűnik el:
a csillagokból énekel.



**Kérd meg nagytatát, segítsen felsorolni a költöző és a nálunk telelő madarakat.
A maradék mellé ragassz etetőt, az utazók mellé tarisznyát.**





LELKES MIKLÓS MÁS KÁRÁT KÁROGÓK

– Milyen vidáman, diadalmasan mondogatják a varjak: KÁR! KÁR! KÁR! – jegyezte meg mamájának a széncinege. Ha valakit kár ér, annak szomorúnak kellene lennie, vagy legalábbis kedvetlennek!

– Nem saját kárukról beszélnek, hanem a máséről – világosította fel mamája. A széken kiszakadt egy szemeskukoricával teli zsák, és sárga pontokat hagyott maga után az úton: kukoricaszemeket. Ez nekik nem kár: haszon. Lakomára gyülekeznek.

**Fűzetek arany kalárist vízbe áztatott kukoricaszemekből.
Tapsoljátok le az itt kanyargó fűzer ritmusát.**



PÁSKÁNDI GÉZA

KONYHAKERTBEN S A KERT KÖRÜL

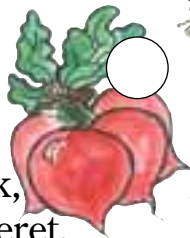
Jár a kertben s a kert körül,
mikor a természet örül,
kis kukac megy kalákába,
a zizegő salátába.



Vöröshagyma irigyl:
pirosabb a ribizli.



Nagy bohóc a paprika,
veres orra, orrlíka.



Retkes ez a retek,
mosdani nem szeret.

Úgy áll ott a sóska,
mint savanyújóska.

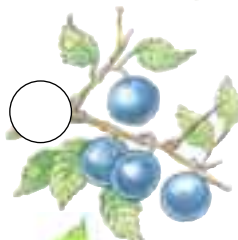


Tülköl a tök, dudál,
hasát dülleszti,
virágát szárítja,
indáit repeszti.



Kökény könnye,
gyónó gyöngye –
kék sírás.

Darvak véje
száll az égre –
irkalapra
szépírás.

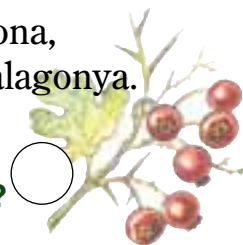


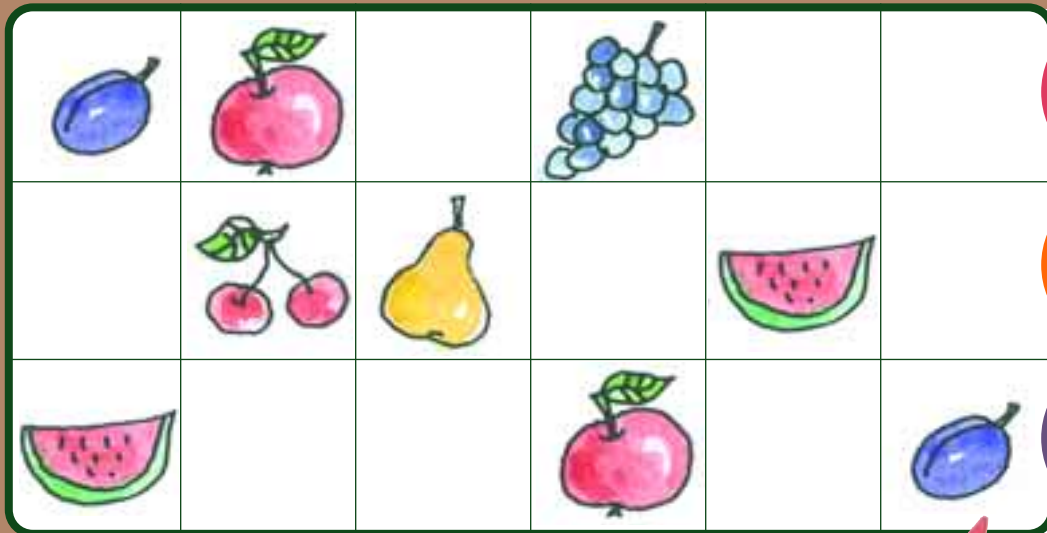
Piros-pörös hecserli,
szomszédait beperli.

Este tüzes zenebona,
férjhez megy a galagonya.



Tudod-e, mi terem bokron, mi puhább száron, és mi a földben?
Jelöld zöld, sárga illetve fekete pöttyel.





Rajzolj az
üres négyze-
tekbe gyü-
mölcsöt úgy,
hogy minden
gyereknek
mindenikből
jusson
egy-egy.

Nem varázslat.
Két színből
egy harmadik
születik.
Jelöld nyíllal,
miből lesz a
narancssárga,
a lila, a zöld.



TAKÁTS GYULA

SZÜRETI VERS

Szüretelnek, énekelnek,
láttál-e már ennél szebbet?
Dió, rigó, mogyoró!
Mustal teli kiskancsó!
Sose láttam szebbet.

Akkora fűrt, alig bírom.
Egy fűrtből lesz akó borom.
Dió, rigó, mogyoró,
csak úgy nevet a kancsó.
Az sem látott ilyent.

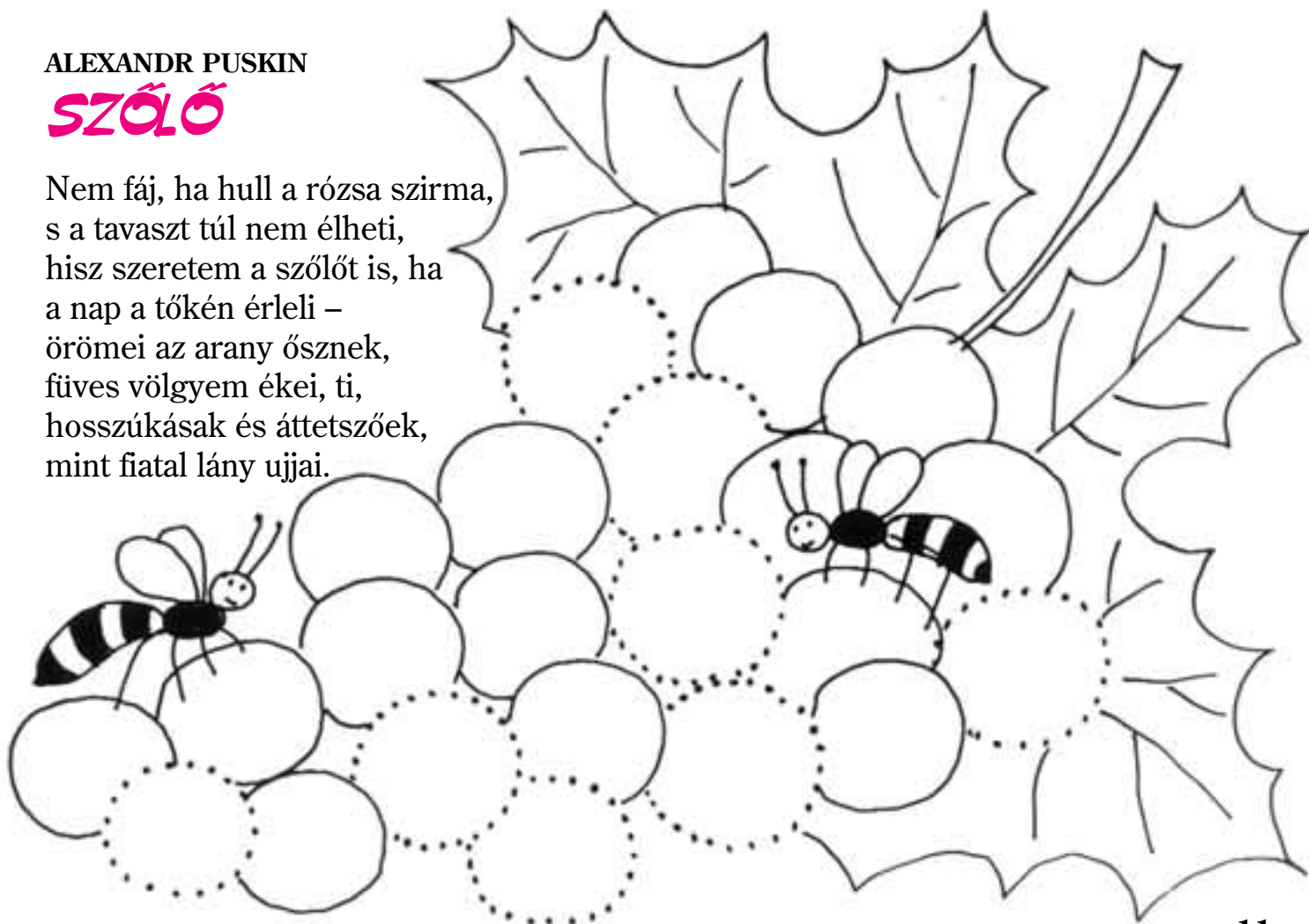
Az öregnek aszúbor jár.
A gyereknek must csordogál.
Dió, rigó, mogyoró,
szüretelni, jaj, de jó.
Igyunk erre egyet.



ALEXANDR PUSKIN

SZŐLŐ

Nem fáj, ha hull a rózsa szirma,
s a tavaszt túl nem élheti,
hisz szeretem a szőlőt is, ha
a nap a tőkén érleli –
örömei az arany ősznek,
füves völgyem ékei, ti,
hosszúkásak és áttetszőek,
mint fiatal lány ujjai.



Kösd össze a pontokat, és színezd ki a fürtöt, a levelet, a darazsakat.

$$2+2-1+2$$

$$5-4+3$$

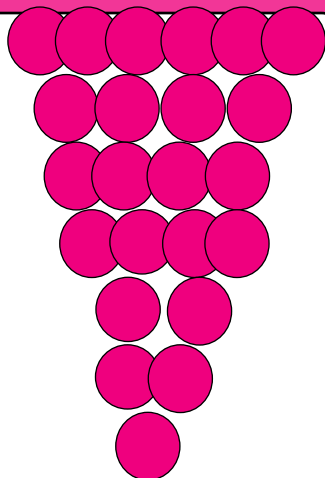
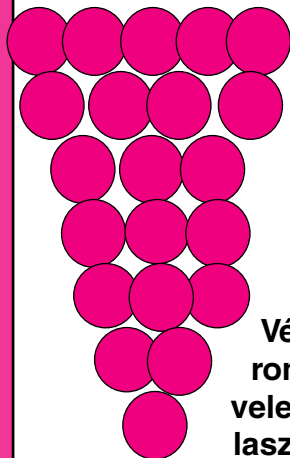
$$3+2-1$$

$$4-3+2$$

$$5-3$$

$$1+1$$

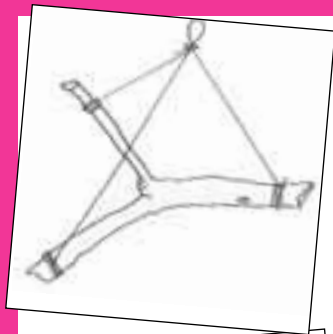
$$3-2$$



Végezd el soronként a műveleteket, és válaszd ki, melyik szőlőfürtre illik az eredmény.

Kerek sajtosdoboz aljába ragassz két, a minta szerint kivágott kaput. Készíts két dióegérkét. Ha beszaladtak a pályára, feszíts fölējük átlátszó fóliát, celofánt. Versenyezz barátaiddal: kinek sikerül hamarább, csupán a dobozt mozgatva betessékelni mindkét egérkét egy-egy kapuba?





**Tetszik a 24. oldal?
Ti is el tudjátok készíteni.**

**Őszi sétáitokon gyűjtsetek mindenféle
levelet, termést, ág-bogát,
nagyszerűen lehet velük játszani.**

**A sokféle színű és alakú levélből papírra
ragasztva képet – mint a címlapon –,
színes festékkel bekenve lenyomatot,
ágacskára ragasztva, fonalra fűzve
pillangós mobilt készíthettek.**

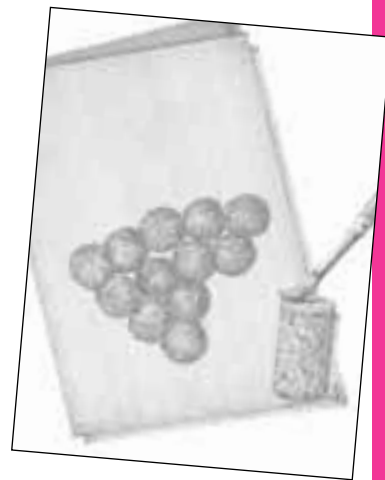
**Kalászos fűféléből vagy gabonából
kartonra csokrot ragaszthattok.**

**Levélsablonnal és festékbe mártott
parafa dugóval pingáltuk a
szőlőgerezdet, a bőven termő almafát.**

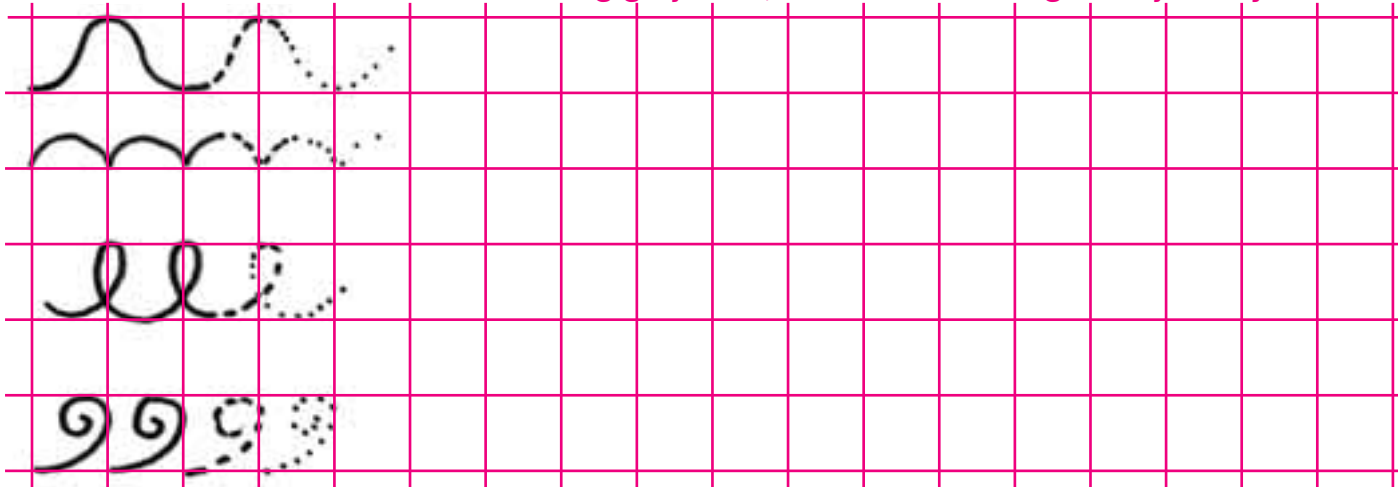
**A tündérkéhez bükkmakkhéj, mogyoró
vagy fagolyó, tölgymakk-kalap, gyapjú,
ragasztó, filctoll és türelem szükséges.**

**Vágott vagy tépett színes papírlevelekből
őszi képet ragaszthattok.**

Jó munkát és játékot kívánunk!



Ha ezeket a mintákat türelmesen végigrajzolod, szebb betűket fogsz majd kanyarítani.



Figyeld meg a sorok ritmusát. Emeld ki hurokkal, fallal, ami ismétlődik.



2 6 4 5 1 8 4 5 6 7 9 5 3 4 0 5 9 6 2 5 7 8 9 5

M J A G O A D S A C E A G J A S U A L K A U O A



A KÁSAHEGY

NÉPMESE

Volt a világon egy szegény asszony, annak egy leánya. A leány elindult szerencsét próbálni. Találkozott egy öregasszonnyal, annak elpanaszolta az ő nagy szegénységét.

– Adok neked egy fazekacskát – mondta az öregasszony. – Ha azt mondd: Főj, fazekacskám!, megtelik kásával. Ha jóllaktál, azt kell mondanod: Elég már, fazekacskám!

Megköszönte a lány az ajándékot, nagy örömmel hazaszaladt, s mindjárt kipróbálta.

– Főj, fazekacskám! – mondta, s egyszeribe megtelt a fazekacska. Főtt, fortyogott

a kása. Akkor azt mondta a lány: – Elég már, fazekacskám! S az menten abbahagyta a főzést.

Hej, jó dolguk volt ezután! Ehettek kását, amennyi beléjük fért. Hanem egyszer a lány elment hazulról. Az anyja megéhezett. Szólt a fazekacskának: – Főj, fazekacskám!

Egyik szempillantásra megtelt a fazék kásával, másik szempillantásra ki is folyt. Az asszony elfelejtette, hogy kell leállítania. A kása csak folyt, folyt. Megtelt vele a konyha, az egész ház. Folyt ki az udvarra, az utcára, be a házakba. Amikor már sehol sem fért, nagy hegy lett belőle. No, szerencse, hogy a lány hazament, s szólt: – Elég már, faze-

kacskám!

Ha nem szól a lány, az egész világ egy nagy kásaheggyé lett volna.



A PULI

A puli különös fajtája a kutyáknak. Kicsi, apró, loncsos eb, sáros, a szőre tele giz-gazzal. A feje is csupa szőr, úgyhogy csak az orra s a két szeme látszik ki belőle. A juhásznak nagyobb gyönyörűség egy jó puli, mintha két szamarat kapna ajándékba.

A jó puli mindig többet ér, mint a lusta bojtár. A birkák közt vannak kalandozó természetűek. Mikor a puszta közepén az egész nyáj delel, s a juhász is alszik a fűvön, egy birka feláll, s menni kezd. Úgy elmegy, hogy mikor a juhász föláll, már csak messze, a rét fűvében látszik belőle valami szürkeség.

A puli ilyenkor szidást kap.

– Odavan egy birka – mondja a juhász, s ki nyújtja a karját arrafelé, amerre a birka ment. A puli csak néz bele a zöld táblába, meg ismét a gazdájára. Ő nem lát el a birkáig. Ez természetes. Erre megfogja a juhász a bőrt a nyakán, fölemeli magasra, s úgy mutatja neki a birkát.

Most aztán, ahogy ott csüng a juhász kezében a bőrénél fogva, azonnal kapálózni kezd a pulinak mind a négy lába. Már a levegőben rohan a birka után. Aztán visszahajtja a nyájhoz, végezetül ugat reá néhányat, és rendben van a dolog.



Beee, én vagyok a bárány.

Apukám a kos vagy borbécs. Anyukám a juh vagy birka. Nagycsaládunk a nyáj.

Lakásunk az akol vagy esztana.

Őrzőnk a juhász vagy pásztor – no meg a puli.



PAPP JÓZSEF

A KÖRTEFA

Árnyékodban délután
mélázva ül nagyapám.
Körülötte juhai,
vigyáz rájuk a puli.

S ott a nagy fülű szamár,
kis csacsi az oldalán.
Fölöttük a tágas ég,
délutáni verőfény.

SOÓ ZÖLD MARGIT rajza



K. KOVÁCS ANDRÁS
**SZORGOS
NÉPSÉG**

Hangyabolyban ezer munkás
izzad, görnyed naphosszat,
pöttöm-picik, s mégsem lusták,
mindig-mindig dolgoznak.

Hús árnyékba sosem bújnak,
beteget sem jeleznek,
hambárjukban arany-búza,
télén át sem éheznek.

ZENE, VERS: GRILLUS VILMOS

2. Sok száz kicsi láb
fürgén nekivág,
mindig menetel:
kell még eledel!

Az ének ritmusára liba-
sorban meneteljete hal-
kan, dübörögve, görbe
majd egyenes háttal.





**Összekeveredtek a képek. Segíts a hangyának,
számold meg a búza útját a magtól a kenyérig.**



No, ez a nyár is eltelt. Egy kicsit szárazabb volt, mint az előzőek, a Forrás vize, attól féltem, kiapad, de nem apadt ki, így nem maradtam szomjan kedves Feleségemmel, Tipetupával. De nem maradtak szomjan kedves Barátaim sem, sőt ismerőseim, Mackóék vagy Farkas-Barkas és kedves családja sem vonultak



el harmatosabb tájakra.

Vadméhék szerencsére sok mézet gyűjtöttek, bennünket is elláttak. Reggelenként

aszalt szamócat fogyasztunk majd Tipetupával, mégpedig mézzel és mogyoróval. Egy mogyoróbél kettőnknek elég. Amennyi eszem van, én már megkóstoltam volna a mézes aszalt-szamócat csak úgy, mogyoró nélkül is, de Tipetupa úgy nézett rám, hogy elment a kedvem a torkoskodástól.

Tipetupa soha sem veszekszik, még csak meg sem szid. Csak reám néz, de úgy, hogy nem bánnám, ha inkább leszidna. De azért nagyon szeretem Őt, és tudom, hogyha



haragszik is reám valamiért – értem haragszik, mivelhogy szeret.

Sok levelet kaptam a szép szeptemberi hónapban

Tőletek, kedves Barátaim, Barátnőim – és én igyekeztem is válaszolni mindenkinek. Képzéjétek: többek között írt nekem valaki, aki már felnőtt és kisgyerek rokonánál látta a Szivárványt, abban a postámat – és mert ismerte a rólam szóló meséket, azt írta, hogy



semmit sem változtam. No, ennek nagyon megörvendeztem. De annak nem, hogy az én jó Barátom, a bácsi, aki megtalált engem, és a meséket írta rólam, már igencsak öregeske. Ezért néha rövidebb leveleket



**Taraciuc Alexandra,
Sepsiszentgyörgy**

diktálok neki, el ne fáradjon, vagy azt ne találja mondani, hogy immár diktáljak Fakópácsnak, mert ő elfáradt. Egyelőre azonban – kopogjuk le – nincs panasz, tehát íratok nekem az új tanévben is, mint eddig. Az ovisok és első osztá-

lyosok még diktálhatják nagyobb testvérnek, szülőnek vagy nagyszülőnek, de a másodikosok már, kérem, küldjenek nekem saját kézzel írt levelet. Legnagyobb örömem az, amikor (igaz, csak úgy tavasz vége felé) elsőosztól kapom első kézzel írt levelüket. Ezekre vagyok a legbüszkébb. De mindannyiatokéra büszke vagyok, mert az derül ki belőlük, hogy szeretetek, szeretitek az Erdőt és Barátaimat is, Kukucsit, Madárt,

Nyulat, Vízirigót. Ők is igen titeket.

Most búcsúzom, mert bizony októberben már igen-csak rövidülnek a nappalok, énnekem pedig lámpám nincsen, hogy a fényénél levelezhessek.

Melyhez hasonló jókat,
CSIIPIKE



Tatár Anita, Székelykeresztúr

**Címlap:
Mártonfi Gréta,
Olteán-Péter Boróka,
Marosvásárhely;
Bándy Mária,
Sarmaság**

SZIVÁRVÁNY, kisgyermekes képes lapja. XXIV. évfolyam. 268. szám. Kiadja a NAPSUGÁR Kft.
Szerkesztik: ZSIGMOND EMESE főszerkesztő, MÜLLER KATI képszerkesztő.
A szerkesztőség postacíme: 401050 Cluj, Str. L. Rebreanu Nr. 58. ap. 28. C.P. 137. Telefon/Fax: 0264/541323.
E-mail: napsugar@mail.dntcj.ro Megrendelhető a szerkesztőség címén. **A lapok árát a következő bankszámlára várjuk: Cont 2511.1-569.1/ROL. B.C.R., SUC. CLUJ S.C. NAPSUGÁR - EDITURA S.R.L.** Készült a kolozsvári TIPOHOLDING Rt. Nyomdájában. ISSN 1221-776x. **Ára 12000 lej**



**Vágd ki, és ragaszd
a gyűjtőlap
2-es kockájába.**

Csipike, Csipike,
Miért vagy te
oly kis törpe?
De az a jó,
hogy nem görbe!
Méretkezel Kilincsnél,
S első vagy a kicsiknél.

**Szép-Nagy Andrea,
Nagysármás**

**Bíró Norbert,
Csíkszentdomokos** ►

Az alsócsernátoni múzeumban mesélt a Tanító Néni a több száz évvel ezelőtt élt emberekéről, harcaikról, a Csernátonban és környékén élő régi nemesi családokról.



**a sepsiszentgyörgyi 6-os iskola II. B osztálya
és Táncos Ibolya tanító néni**

A Szivárvány
a legszebb lapom,
érkezése
a legszebb napom!
**a bonchidai
II. C osztályosok**



Kedves Csipike!
Szeretek levelezni
veled. Nagyon jó ma-
nó vagy. Szoktunk
járni a manóházba.
Táncolunk, kézi-
munkázunk. 100
gyermek szokott
ott lenni. Mi is
megyünk.

**Foris Ágota,
Brassó**



Mind megtartottam azokat a Szivárványokat, amit eddig kaptam. Kíváncsi vagyok mindig, mikor kapom a Szivárványt, hogy vajon mi van benne. Mikor látom a tanító néni kezében, alig várom, hogy ossza ki. Mikor nagyok leszünk, akkor Napsugarat fogunk kapni.

Foris Kinga, Brassó

A nagyvárad G. Csőbuc Iskola tavalyi II. C osztálya írja a Csipike-mesékről:



Amikor kicsi voltam, ezen a könyvön tanultam meg olvasni.

Szakáll Orsolya

Nagyon szép volt a mese és vicces is. Még azért is jó volt, mert hosszú volt és érdekes.

Kovács Norbi

Remélem, hogy máskor szomorúbb mesét tetszik írni, de legyen egy kicsit vékonyabb könyv.

Tamás József Gergő

Szerintem a Csipike című könyv jól sikerült, de voltak olyan sza-



vak, amiket nem értettem, elvégre csak másodikos vagyok.

Tóth Attila

◀ **Sárközi Henrietta,**
Kolozsvár

Csak az nem tetszett, hogy gonosz lett Csipike, és csúnyán beszélt minden állattal.

Pischler Rajmond Tomi

Csipike nem tudta, hogy nélküle is elboldogul az er-

Szabó Szilárd, Marosvásárhely



dő, de azért neki is igaza van, mert a szeretetet nehéz megteremteni.

Nagy Áron

Legjobban tetszett, amikor Csipike szembeszállt a Gonosz Ostobával.

Írjon még törpés könyveket, mert nagyon jó volt a Csipike!

Soma

Kedves Mónika,
Csikszereda ▶





Kovács Gábor,
Torda

Túl az esztendő felén
itt az ősz,
piros, kék gyümölcs virít,
lomb esőz.

(Weöres Sándor)



Az őszi játékörletek leírását a 13. oldalon találjátok.